

चतुर्थचरणम्, कार्यक्रमः 08
पञ्चदिवसीय-ऑनलाइन-राष्ट्रीय-कार्यशाला
एम.एस. ऑफिस की उन्नत विशेषताएँ
(Advance Feature of MS Office)
05-09 अक्टूबर 2020 पर्यन्तम्

संक्षिप्तप्रतिवेदनम्

भारतसर्वकारस्य शिक्षामन्त्रालयस्य बहुआयामिपरियोजना-पण्डितमदनमोहनमालवीयराष्ट्रीयशिक्षकशिक्षणमिशनमित्यस्य अन्तर्गतत्वेन स्थापितेन नवदेहलीस्थश्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालये शिक्षणाधिगमकेन्द्रेण चतुर्थचरणस्य कार्यक्रमणाम् 'एम.एस. ऑफिस की उन्नत विशेषताएँ' इति विषये अष्टम-पञ्चदिवसीयराष्ट्रीयकार्यशालायाः आयोजनम् 2020 तमवर्षस्य अक्टूबरमासस्य पञ्चमदिनाङ्कात् अक्टूबरमासस्य नवमदिनाङ्कं यावत् कृतम्। कार्यशालायाः मुख्योद्देश्यं प्रतिभागिनां एम. एस. ऑफिस इत्यस्य विविध-एप्लीकेशन्स अवगतम् कारयित्वा उन्नतविशेषतानां तेषां व्यावहारिकप्रक्रियायां च अन्तर्दृष्टिः प्रदानम्, यस्मिन् विविध-एम. एस. ऑफिस एप्लीकेशन्स विशेषरूपेण वर्ड, एक्सल एवं पावरपॉइन्ट इत्यस्य प्रयोगहेतु कौशल-कुशलतानां संवर्द्धितं कर्तुं शक्यते। ऑनलाइनकार्यशालायाः सञ्चालनं गूगलमीट इत्यस्य मञ्चे कृतम्। उद्घाटनसत्रस्य शुभारम्भः शिक्षणाधिगमकेन्द्रस्य परियोजनाध्यक्षया प्रो. अमितापाण्डेयभारद्वाजमहोदयया स्वागतभाषणं कार्यशालायाः सन्दर्भैः च कृतम्। तदनु डॉ. ओमकारनाथरायमहोदयानां (महानिदेशकः, सॉफ्टवेयर टेक्नोलॉजी पार्क्स ऑफ इण्डिया, नवदेहली) मुख्यातिथीनाम् सम्बोधनम् अध्यक्षीयभाषणम् श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयस्य माननीयानां कुलपतीनां प्रो. रमेशकुमारपाण्डेयवर्याणां च जातम्। प्रो. के. भरतभूषणवर्येण (शिक्षासङ्घायप्रमुखः विभागाध्यक्षश्च) धन्यवादज्ञापनेन विहितम्। कार्यशालायाः क्रियान्वयनं विशेषरूपेण अभिकल्पितेषु 30 सत्रेषु कृतम्, तेषु उद्घाटन-प्रबोधन-चतुर्दशप्रदर्शनाधारिततकनीकी-प्रश्नोत्तरसत्रम्, पञ्चस्वाध्यास-ऑनलाइनमाकलन-प्रतिपुष्टि-अनुभवकथनसमापनादीनि सत्राणि जातानि। अन्तिमतिथिपर्यन्तं 293 प्रतिभागिनां पञ्जीकरणं प्राप्तम्, तेषु 246 कार्यशालायाम् आमन्त्रिताः, तथैव 224 प्रतिभागिभिः स्वीयं प्रतिभागस्य प्रतिपुष्टिः प्रदत्तः, परञ्च 197 प्रतिभागिभिः कार्यशाला कृताः, 27 प्रतिभागिनः व्यक्तिगतकारणेन प्रतिभागकर्तुं न शक्तवन्तः। 197 प्रतिभागीषु 196 भारतस्य 21 राज्येभ्यः 03 केन्द्रशासितप्रदेशेभ्यः तथा च 01 प्रतिभागिः सऊदी-अरबतः आसीत्। 21 राज्येभ्यः प्रतिभागिनाम् आन्ध्रप्रदेशतः 07, असमतः 02, बिहारतः 05, छत्तीसगतः 01, गुजराततः 01, हरियाणातः 15, झारखण्डतः 01, कर्नाटकतः 03, केरलतः 01, मध्यप्रदेशतः 04, महाराष्ट्रतः 34, ओडिशातः 04, पंजाबतः 05, राजस्थानतः 21, तमिलनाडुतः 07, तेलंगानातः 03, त्रिपुरातः 03, उत्तरप्रदेशतः 30, उत्तराखण्डतः 10, पश्चिमबंगालतः 07 त्रीणि केन्द्रशासितप्रदेशेभ्यः चण्डीगढतः 02, देहलीतः 28, कश्मीरतः 01 च प्रतिभागिनः आसन्। कार्यशालाविषये निष्णातानां देशस्य प्रतिष्ठितसंस्थानानाम् 08 विशेषज्ञानां कुशलमार्गदर्शने जातम्। एतेषु सत्रेषु कार्यशालायाः मुख्यविषयाः आसन् ते यथा- डॉक्यूमेंट (दस्तावेज) निर्माणप्रबन्धनं च, माइक्रोसोफ्टसन्दर्भटैब इत्यस्य प्रयोगः अनुप्रयोगश्च, एम.एस.एक्सल-वर्कशीट-चार्ट-ग्राफ-पिक्ट-ग्राफ-डेटाटूल्स तथा च आधारभूतसूत्राणां रचना, एम.एस.वर्ड डिजाइन-ले-आउटटैब, फार्मेटिंगडॉक्यूमेंट एवं मेलमर्ज इत्यस्य प्रयोगानुप्रयोगश्च। अनेन साकं एम.एस.पावरपॉइन्ट अन्तर्क्रियात्मकप्रस्तुतयाः इन्फोग्राफिक्समीडिया च, स्मार्ट-ऐनीमेशन-स्लाइडडिजाइनथीम्स एवं टेम्पलेट्स, स्मार्ट-आर्ट, चार्ट-तालिका रचना च। तकनीकीसत्राणां विषयेषु 10 दत्तकार्याणि प्रतिभागिनां प्रदत्ताः। ऑनलाइनपरीक्षणम् अपि प्रशासितम्, तेषु 75% प्रतिभागिनः 60 प्रतिशतात् अधिकान् अङ्कान् लब्धवन्तः। अन्ते विशेषज्ञानां प्रस्तुतव्याख्यानानां गुणवत्ताविषये ऑनलाइनप्रतिपुष्टिः चतुश्श्रेणीषु कृता। यथा- उत्कृष्टम्, अति-उत्तमम्, उत्तमम्, संतोषजनकं च प्राप्तम्। तथा च तेषां औसतम् 74% 22% 03% एवं 01% क्रमशः श्रेणीषु प्राप्तम्। अनेन साकं कार्यशालायाः सन्दर्भे ऑनलाइनप्रतिपुष्टिः 10 बिन्दूनां पञ्चश्रेण्यां प्राप्ता। यथा- उत्कृष्टम्, अति-उत्तमम्, उत्तमम्, संतोषजनकम्, असंतोषजनकं च। एतेषां 10 बिन्दूनां प्राप्तश्रेण्याम् औसतप्रतिशते 75% उत्कृष्टम्, 21% अति-उत्तमम्, 03% उत्तमम्, 01% संतोषजनकं च प्राप्तम्। समापनसत्रे परियोजनाध्यक्षया गणमान्यातिथीनां स्वागतं कार्यशालाप्रतिवेदनं च प्रस्तुतम्। तदनु प्रो. अनिलदत्तात्रेयहस्रबुद्धेः महोदयानां (निदेशकः एआईसीटीई, नवदेहली) मुख्यातिथीनां च सम्बोधनम्, अध्यक्षीयभाषणं माननीयानां प्रो. रमेशकुमारपाण्डेयवर्याणां (कुलपतिः, श्रीला.ब.शा.रा.सं.वि.वि., नवदेहली) च जातम्। शिक्षासङ्घायप्रमुखस्य धन्यवादज्ञापनेन कार्यशाला सम्पन्नतां गता। कार्यशालायाः समापनान्तरं सफलप्रतिभागिनां ई-चित्रावली ई-प्रमाणपत्राणि च मेलद्वारा सम्प्रेषितानि।